

Asia: VN/17379/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koneyrittäjät kiittävät mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ajokorttilain muuttamisesta. Lausuntomme näkökulmana on ehdotuksen vaikutus nuorten kuljettajien poikkeuslupiin konetyöaloilla.

1. Ehdotetut muutokset voivat vähentää haettavien poikkeuslupien määrää, mutta eivät automaattisesti paranna nuorten kuljettajien liikenneturvallisuutta.

Poikkeusluvan myöntöperusteena olevaa vaatimusta kuljettavan matkan pituudesta tai ajallisesta kestosta ei tule kiristää. Vaatimus luultavasti vähentää myönnettävien poikkeuslupien määrää, mutta vaikeuttaa erityisesti konetyöalojen (energia-, maarakennus ja metsäkonealojen) työpaikalla tapahtuvaa oppimista tai estää sen toteutumisen useiden opiskelijoiden kohdalla kokonaan.

Ajokorttilain 35 §:n 2. momentissa säädettyä riskientunnistamiskoulutusta voidaan lisätä, mutta ehdotuksesta poiketen teoriakoulutusta tulee lisätä ainoastaan kaksi (2) teoriaoppituntia ja ajo-opetuksen määrää ei ole tule lisätä. Lisäkoulutuksen kustannusvaikutus ajokortin hintaan on merkittävä, eikä turvallisuushyödyistä ole selvää näyttöä.

Ehdotuksessa on esitetty keinoina nuorten kuljettajien liikenneturvallisuuden parantamiseksi ajo-oikeuden rajoittamista yön aikana kello 00.00–05.00 välisenä aikana sekä velvoitetta merkitä ajoneuvo siihen kiinnitettävällä alaikäisen kuljettajan tunnuksella.

Kannatamme molempia ehdotuksia, koska ajo-oikeuden rajoittamisella ei periaatteessa ole vaikutusta työpaikalla tapahtuvan oppimisen toteuttamiseen, eikä velvoitteesta merkitä ajoneuvo alaikäisen kuljettajan merkinnällä aiheudu minkäänlaista haittaa alaikäiselle kuljettajalle.

2. Ehdotus säännöllisen kulkemistarpeen määrittelystä nykyistä tarkemmin ja vaatimus kuljettavan matkan pituuden ja ajallisen keston pidentämisestä vähentävät jollakin aikavälillä poikkeuslupien hakemista. Huomioiden Suomen kuntien julkisen liikenteen nykytaso emme ole varma, että vähennys olisi välttämättä niin suuri, kuin esityksen valmistelijat uskovat. Todellisen vähennyksen selvittäminen vaatisi paikkatietoon, väestötietoon ja julkisen liikenteen liikennetietoon perustuvaa analyysia. Ehdotus kuitenkin vaikeuttaa ja heikentää konetyöalojen perustutkintoa suorittavien työpaikalla tapahtuvan oppimisen suorittamista.

Kaikkein tehokkaimpia ehdotuksia lienevät nuoria kuljettajia henkisesti ohjaavat keinot, kuten ajo-oikeuden rajoittaminen yöaikaan sekä alaikäisen kuljettajan tunnus. Ajo-oikeuden rajoittamisen tehoavuuteen vaikuttaa erityisesti poliisin valvontaresurssit. Mikäli ne eivät ole riittävät, vaikuttavuus on selkeästi pienempi. Poliisin valvontaresurssille tai sen lisäämiselle on laskettava oma hintansa.

Ehdotus riskienhallintakoulutuksen lisäämisestä on taloudellisilta vaikutuksiltaan selvästi yksinkertaisin todeta. Koulutuksen kustannusvaikutuksen voi laskea suoraan teoria- ja ajokoulutuksen ehdotetusta määrästä. Ylimääräisen teoria- ja ajo-opetuksen turvallisuutta lisäävästä vaikutuksesta ei ole kuitenkaan selvää näyttöä suhteessa sen kasvavaan hintaan.

Järvinen Ville
Koneyrittäjät ry